

VNIVERSITAT
ID VALÈNCIA

PROGRAMA DE LA ASSIGNATURA "DIDÀCTICA GENERAL

2015-2016

Nom de l'assignatura	Didàctica General
Codi	33601
Caràcter	Formació bàsica
Titulació	Grau de Mestre/a en Educació Infantil Grau de Mestre/a en Educació Primària
Grup	L
Llengua	Valencià
Departament	Didàctica i organització escolar
Professora responsable	Alicia Llavador Forquet
Crèdits	6
Horari d'atenció	Despax 2.16 dijous: 17'30 a 19'30h
e-mail:	Alicia.llavador@uv.es

INTRODUCCIÓ A L'ASSIGNATURA

La **Didàctica General** fa referència al coneixement i al saber que sustenten les pràctiques pedagògiques que fan possible una relació educativa viva i fèrtil. La **Didàctica** tracta d'elaborar el sentit d'ensenyar i l'aprendre atenent al sentit de les situacions, les relacions i les accions pedagògiques; i tractar de tractar el sentit d'allò educatiu atenent a les possibilitats i les limitacions que imposa el marc cultural, administratiu i social actual.

L'assignatura de **Didàctica General** en les titulacions de Grau de Mestre/a en educació Infantil i Primària **té caràcter introductori i de formació bàsica** tractant d'apropar, als i les estudiants, a les problemàtiques pròpies de les pràctiques educatives, així com a la recerca i elaboració d'un coneixement pedagògic complex i ric.

OBJECTIUS GENERALS

- Adquirir les categories conceptuals bàsiques que permeten realitzar anàlisi fonamentats de la pràctica docent.
- Profunditzar en la idea de l'educació com un acte estretament vinculat a un compromís polític-social i reflexionar sobre la falsa creença en torn al caràcter neutre de l'educació i del currículum, prenent consciència de la importància de la mediació docent.

- c) Analitzar les interrelacions entre el sistema educatiu, l'ensenyança, la institució escolar i la realitat econòmica, cultural i política de l'entorn.
- d) Analitzar les principals experiències innovadores del segle XX en educació Infantil i Primària.
- e) Adquirir els sabers pràctics que introdueixen o modifiquen les relacions entre la/el mestra/e, la cultura i l'alumnat, sabent situar-se en primera persona respecte a eixes posicions a l'aula, el centre i la comunitat educativa.
- f) Desenvolupar la capacitat de recerca, selecció i utilització de fonts documentals i material bibliogràfic propis dels problemes i temàtiques a tractar.
- g) Utilitzar, discriminant entre ells, instruments d'anàlisi de la pràctica docents i les seues condicions, identificant la implicació que suposa a cada Mestra/e l'aplicació dels diferents documents que regulen la pràctica docent

COMPETÈNCIES

- Analitzar i comprendre els processos educatius en l'aula i fora d'ella en cada etapa.
- Conèixer els fonaments de l'educació infantil i primària.
- Analitzar la pràctica docent i les condicions institucionals que l'emmarquen.
- Conèixer l'evolució històrica del sistema educatiu en el nostre país i els i els condicionaments polítics i legislatius de l'activitat educativa.
- Abordar resoldre problemes de disciplina.
- Conèixer i abordar situacions escolars en contextos multiculturals i de coeducació.
- Conèixer i aplicar experiències innovadores en educació infantil i primària.
- Promoure el treball cooperatiu i , el treball i l'esforç individual.
- Participar en la definició del projecte educatiu i en l'activitat general del centre atenent a criteris de gestió de qualitat.

CONTINGUTS

Els continguts s'estructuren en quatre blocs temàtics. No responen tant a títols de temes com a problemàtiques que es van a treballar al llarg del trimestre i que, per tant, es troven interrelacionats.

1. La didàctica com a disciplina pedagògica aplicada

- Concepte de Didàctica. Orígens i concepció actual. Didàctica general versus específiques
- El concepte d'educació des de models educatius tradicionals i des de models integradors i inclusius.

2. L'educació, l'escola i el coneixement

- Reptes socials de l'educació i l'escola del segle XXI
- El sistema educatiu. Marc legislatiu. Reformes curriculars.
- El currículum. Significat. Currículum explícit ,ocult i nul. Nivells de concreció curricular. Components de la planificació curricular
- L'escola pública i l'escola inclusiva. L'Índex for inclusion

3. La vida en les aules. Les relacions educatives

- L'aula: un espai de relació i comunicació
- La convivència i el tractament pacífic dels conflictes. Estratègies metodològiques (mediació, tutoria entre iguals...)
- Espais d'aula, organització de l'activitat i estructura de les tasques acadèmiques. El treball cooperatiu. Atenció a la diversitat

4. Ser mestre, ser mestra

- L'ofici de mestra i mestre. Autonomia professional i coordinació amb la comunitat educativa
- El centre com unitat d'innovació. Pràctiques curriculars innovadores (actuacions d'èxit) Includ-ed
- La investigació sobre la pràctica educativa. Formació del professorat

METODOLOGIA

L'organització de l'assignatura preten afavorir el desenvolupament d'aprenentatge propi de cada estudiant i l'adquisició de recursos pràctics per al desenvolupament professional.

Activitats presencials:

- Clases teòrico-pràctiques. Es treballaran els continguts de l'assignatura per mitjà de: classes magistrals, debats i reflexions, amb la participació activa dels estudiants
- Treballs en grup, amb l'objectiu de destacar la importància del treball cooperatiu i reforçar l'individual.
- Participació en tertúlies dialògiques.
- Tutories individuals i/o col·lectives que servirán per a coordinar i avaluar de forma continua les tasques individuals i grupals així com resoldre els dubtes que se'ls plantegen.

Activitats no presencials:

- Desenvolupar el treball autònom a través de l'estudi, lectura, búsqueda d'informació, reflexió individual i debat col·lectiu

Propostes de treball:

- Tasques en grup:
 - Elaboració, exposició i debat d'un treball monogràfic teòric-pràctic relacionat amb el temari
- Tasques individuals: en portafoli digital
 - Anàlisis i exposicions orals i escrites de documents: articles, documentals, pel·lícules, notícies de premsa sobre els continguts del temari...

- El.laboració de la resenya/comentari crític del llibre utilitzat en les tertúlies dialògiques
- Propostes d'ampliació d'activitats optatives per part dels alumnes

La dinàmica de treball es basarà en la discussió i el treball col.laboratiu. La presència, per tant, a les classes és fonamental, així com la argumentació , participació i debat.

AVALUACIÓ DEL APRENENTATGE

El procés d'avaluació tindrà un caràcter continu,formatiu i participatiu. Es durà a terme tant des de la perspectiva individual com grupal, tenint en compte els diferents objectius marcats en el programa.

L'assistència es considera obligatoria, però per raons justificades,si algún/a alumne/a no pot assistir, serà atès en horari de tutoria (comunicar-ho a la professora en els primers 15 dies de classe), realitzarà totes les tasques assignades al grup i l'exàmen de la matèria, en el dia i hora de la convocatòria corresponent. La qualificació de totes aquestes tasques correspondrà a la nota final.

Criteris d'avaluació

- Assistència a classe
- Adequació en temps i forma de la presentació de les tasques encomanades
- Participació en debats, reflexions, claretat i rigor en el tractament de l'informació, utilització de fonts documentals i materials bibliogràfics propis de les temàtiques proposades en les activitats.
- Claretat expositiva tant a nivell oral com escrit.
- Aspectes formals:
 - Neteja, cura en l'ortografia i sintaxis, precisió léxica,coherència textual, estil.
 - Elaboració d'índexs, paginació, epígrafs, apartats,cites, notes a peu de pàgina.
 - Rigor en la citació de les fonts
- Participació en tertúlies dialògiques. Llibre lectura: ***"Aprendizaje dialógico en la sociedad de la información"*** (citada en la bibliografia)

Instruments d'avaluació

1. Treball individual:
 - Prova escrita, el 50%
 - Resenya del llibre "Aprendizaje dialógico en la sociedad de la información", el 10%
 - Pràctiques de classe, participació en el grup-classe, notícies, comentaris, articles...(en portafoli digital),tertúlies literàries...10%

2. Treball en grup

- Treball i exposició d'un tema teòric-pràctic relacionat amb el temari: presentació, qualitat teòrica, nivell de cooperació i claretat en l'exposició, 30%

BIBLIOGRAFIA

Bibliografia bàsica

- Adriana Albert, Ainhoa Flecha, Carme García, Ramón Flecha, Sandra Racionero (2008).
“Aprendizaje dialógico en la sociedad de la información”. Hipatia
- Álvarez Méndez, J.M (2008). “Evaluar para conocer, examinar para excluir”. Madrid. Morata.
- Bean, James (2005): “La integración del currículum y las disciplinas del conocimiento” en Bean James: La integración del currículum. Morata. Madrid
- Blanco, Nieves (2006): “Saber vivir “en Mareñu, Ana y Piussi, Anna M^a (2006): Educación, nombre común femenino. Octaedro. Barcelona.
- Bolívar, A. (2008) Didáctica y currículum: de la modernidad a la postmodernidad. Málaga . Aljibe.
- Booth, Tony;Ainscow, Mel;Kingston, Denise. “Index para la inclusion. Desarrollo del juego, el aprendizaje y la participación en Educación Infantil”(2006). CSIE y Consorcio Universitario para la educación inclusiva.
- Booth, Tony;Ainscow, Mel.Index for inclusion. “Guía para la evaluación y mejora de la educación inclusiva”(2002). CSIE y Consorcio Universitario para la educación inclusiva.
- Carbonell, Jaume (2008): “El valor y el poder de la educación”, en Carbonell Jaume: Una educación para mañana. Octaedro. Barcelona
- Carbonell, Jaume (2008): “Qué enseñar y qué aprender acerca del conocimiento escolar”, en Carbonell, Jaume: Una educación para mañana. Octaedro. Barcelona
- Carbonell, J. (2000) Pedagogías del s. XX. Barcelona , Ciss-Praxis
- Contreras, J. (2003): “Hay otras escuelas” en Revista Kikiriki, nº70
- Díaz , Barriga,A. (2009): “Pensar la didáctica”. Buenos Aires, Amorrortu
- Freire, P. (1993) “Pedagogía de la esperanza”. Buenos Aires, Siglo XXI
- Martínez, Jaume (1998): “materiales curriculares y cambio educativo. Siete cuestiones abiertas y una propuesta de urgencia”, en Martínez, Jaume: Trabajar en la escuela: profesorado y reformas en el umbral del siglo XXI. Miño y Dávila. Madrid
- Reimer, Everett (1986) “Qué hacen las escuelas” en Reimer, Everett. La escuela ha muerto. Labor. Barcelona
- Rizzi, Rinaldo (1997): “El aula -clase como espacio de relación” Y “La gestión cultural y educativa de la clase” en Campiglio, Alberto y Rizzi, Rinaldo (1997): Cooperar en clase. Ideas e instrumentos para trabajar en el aula. MCEP. Morón de la Frontera, Sevilla
- Santos, Guerra, M.A. (1993). “La evaluación: un proceso de diálogo, comprensión y mejora. Málaga. Aljibe.

- Salinas, Dino y Hernández, Reyes (2008): "La evaluación didáctica como componente del diseño y desarrollo curricular"
- Sevillano García, M.L. (2004). "Didáctica en el siglo XXI". Madrid, McGraw-Hill
- Zambrano, María (2007): "La vocación del maestro" en Zambrano, María: Filosofía y educación. Manuscritos. Ágora. Málaga.

Bibliografía complementària

- Carbonell, Jaume (2000) "Pedagogías del siglo XX". Barcelona. Ciss-Praxis
- Daniels, H. (2003): "Vigotsky y la pedagogía". Barcelona. Paidós
- Delors, J. (1994) "Los pilares de la educación". Madrid. Santillana
- Flecha, Ramón; Duque, Elena; Gómez, Jesús; Puigvert, Lidia... " INCLUD-ED (2011) Estudios CREADE
- Freire, Paulo (1993): "Cartas a quien pretende enseñar". Buenos Aires. Siglo XXI
- Meirieu, Philippe (2008): "Carta a un joven profesor". Barcelona. Graó
- L.Melero, Miguel (2003) El Proyecto Roma: una experiencia de educación en valores. Málaga. Aljibe
- Salinas, Dino (2002): "Manana exámen! La evaluación: entre la teoría y la práctica" Barcelona. Graó
- Silva, Tomaz, Tadeu (2001): "Espacios de identidad: nuevas visones sobre el currículum". Barcelona. Octaedro.
- Tomlinson, Carol Ann (2001): "Elementos constitutivos de la diversificación" y "Ambientes docentes que apoyan la instrucción diversificada" en Tomlinson, Carol Ann: El aula diversificada. Dar respuesta a las necesidades de todos los estudiantes.. Barcelona. Octaedro
- Van Manen, Max (1998): "El tacto en la enseñanza. El significado de la sensibilidad pedagógica. Barcelona . Paidós